

Rummikub Schilderkunst Modernisme

In het modernisme ontstonden vele stromingen naast elkaar. Van belang bij het ontleden van deze stromingen is een goede beeldanalyse. In de opdracht gaan leerlingen zeer actief aan de slag met het analyseren van de verschillende schilderijen op verschillende vormgevingsaspecten.

Ontwikkeld door

Willemien Cuijpers en Marie-Thérèse van de Kamp, Interfacultaire Lerarenopleiding UvA

Onderwerp

Schilderkunst Modernisme
(Kunst Algemeen – Modernisme – Beeldende Kunst)
(CKV – beeldanalyse)

Tijdsduur

30 minuten

Doelstellingen

- Leerlingen kunnen schilderijen uit de moderne cultuur analyseren, vergelijken en categoriseren op de verschillende vormgevingsaspecten (vorm, ruimte, compositie, kleur etc)

Leeractiviteiten

- Analyseren (integreren)
- Categoriseren (integreren)
- Bewust kiezen (wendbaar toepassen)

Onderbouwing

Actief Kunst Analyseren:

- Gericht op analyseren en daarna kennis wendbaar toepassen
- Open opdracht (meerdere oplossingen zijn mogelijk)
- Gericht op metacognitie → proces en werkwijze staat hier centraal.

Beginsituatie

Deze les kan op alle niveaus worden gebruikt. Bij een lager niveau is het aan te bevelen de leerlingen instructies mee te geven waar ze exact op kunnen letten.

Deze les volgt op een inleiding (van meerdere lessen) waarin verschillende vormaspecten aan de orde zijn gekomen.

Vorbereiden

De kaartjes (schilderijen en categoriekaartjes) zijn uitgeprint en gesneden. Per drietal is er een volledig spel beschikbaar.

In de klas zijn de tafels in kleine groepjes gezet.

Instrueren

- **Wat:** Jullie gaan om de beurt reeksen van minimaal 3 afbeeldingen leggen, die een gemeenschappelijk (of juist verschillende vormen van hetzelfde) vormaspect hebben. Het is dus een soort van Rummikub.
- **Hoe:** Vorm groepjes van 3 of 4. Iedereen krijgt 7 kaartjes. Om de beurt mogen jullie een reeks van 3 kaarten leggen die een gemeenschappelijk vormaspect hebben of juist binnen

een bepaald vormaspect verschillende vormen hebben. Bijv. 1 1 1 of 1 2 3.
Wanneer je een reeks bedacht hebt leg je daar een categoriekaartje bij dat je zelf invult.
Wanneer er een reeks ligt mag je maximaal 1 afbeelding per reeks aanleggen die erbij past.
Kun je niets leggen, dan mag je een nieuwe afbeelding van de stapel pakken. Je beurt is daarmee voorbij.

Wie het eerst alle kaartjes in reeksen heeft ondergebracht heeft gewonnen.

Let op: je mag bij deze opdracht alleen op de vormgevingsaspecten letten, dus niet op de voorstelling!

- **Waarom:** Op deze manier leer je op een spelachtige wijze schilderijen goed te analyseren, vergelijken en categoriseren.

Bij de instructies is het goed om alvast een (aantal) voorbeeld(en) van een reeks te tonen, zodat de leerlingen duidelijk zien wat er van hen verwacht wordt.

Uitvoeren

Verdeel de klas in drietallen / viertallen. Leg de opdracht eerst duidelijk uit en geef daarna de groepen de kaartjes.

Loop rond om te ondersteunen waar nodig.

Nabespreken

- **Wat:** Bekijk de reeksen van de andere groep. Kloppen deze allemaal? Hebben jullie ongeveer dezelfde gelegd?
Welke afbeeldingen waren het lastigst om in een reeks onder te brengen? En waarom? Bij welke reeksen was er discussie?
- **Hoe:** Draai allemaal 1 speeltafel door. Zo zie je de resultaten van de andere groep.
- **Waarom:** Op deze manier heb je afbeeldingen op verschillende aspecten grondig geanalyseerd en gecategoriseerd.

Evaluatie

Criteria proces:

- Leerlingen beoordelen elkaars reeksen (tijdens en na het spel).
- Leerlingen kunnen argumenten aandragen waarom een reeks wel of niet juist is.

Criteria product:

- De schilderijen liggen in kloppende reeksen bij elkaar.
- De categoriekaartjes zijn juist ingevuld.

Varianten

De opdracht kan ook op een meer gesloten manier uitgevoerd worden. Dan zijn de categoriekaartjes bijvoorbeeld al ingevuld. De leerlingen weten dan goed op welke aspecten van de schilderijen ze moeten letten.

Werkmateriaal

- Rummikubkaartjes
- Categoriekaartjes

Aspecten waar je op kunt letten:

- Compositie (horizontaal, verticaal, diagonaal, driehoek, overall)
- Standpunt (vogelvlucht, kikvors, neutraal)
- Ruimtesuggestie (groot/klein, overlapping, afsnijding)
- Vorm
- Kleur (primair, zwart/wit)
- stroming